

Hørings svar Ny Barnevernslov

NHO Service og Handel takker for mulighetene til å kommentere forslag til ny barnevernslov.

NHO Service og Handel, Barn og Unge, har svært mange medlemmer som driver barnevernstiltak på oppdrag fra det offentlige med særlig vekt på fosterhjem og institusjoner.

Vi har valgt å gi først noen generelle kommentarer og deretter satt fokus på 6 følgende kapitlene 5, 7, 13, 14, 19, 20

Generelt:

Det er mange gode og nødvendige endringer i barnevernsloven. Det er gjort gode overordnede grep, som bidrar til at loven blir mer oversiktlig og lettere tilgjengelig. Den er blitt mer tidsriktig og språket er gjort mer entydig

- NHO Service og Handel, Barn og Unge, stiller seg positive til å få en mer tilgjengelig lov som er bedre tilpasset dagens samfunn, der barnets behov er i sentrum og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats.
- NHO Service og Handel, Barn og Unge, merker at de siste årene har familiemønstrene endret seg og det svært bra at Departementet foreslår flere endringer som skal legge bedre til rette for at begge foreldre blir involvert i saken, ut fra hvilken tilknytning de har til barnet og hvordan saken berører dem. Men med økt innvandring og flere med flerkulturell bakgrunn reiser det også større krav til kompetanse i tjenestene knyttet til kultursensitivitet og kulturkompetanse.
- NHO Service og Handel, Barn og Unge, erfarer ofte at vi kommer alt for seint inn i sakene og er derfor svært positive til at Departementet foreslår videre å tydeliggjøre barneverntjenestens plikt til tidlig innsats
- NHO Service og Handel, Barn og Unge, ser mange eksempler på barn som trenger hjelp utover dagens gitte alders grense og er derfor positive til at Departementet foreslår, i samsvar med Granavoldenplattformen, å styrke retten til ettervern og utvide aldersgrensen for rett til barnevernstiltak til 25 år

Kapittel 5 Formål virkeområde og grunnleggende bestemmelser:

NHO Service og Handel, Barn og unge, vil støtte at prinsippet om barnets beste skal være det overordnede prinsipp i alle vurderinger og tiltak. Herunder ligger også styrking av barnets rett til ivaretagelse og styrking av egen identitet og muligheter for en bedret nåsituasjon og framtid ved:

- Gode og varige relasjoner til familie og nære
- Kultur
- Kjønnsideidentitet og orientering
- Livssyn
- Språk
- Støtte og utvikling av barnets styrker og evner
- Målrettet hjelp til bearbeiding og forståelse av traumer og reaksjoner

Vi ønsker å understreke viktigheten av at barnet må møtes som et unikt individ med sine særskilte erfaringer, personlighet og utfordringer ved at barnet er en selvsagt del av eget liv i de vurderinger som foretas og de tiltak som iverksettes.

Kapittel 7 Hjelpetiltak:

NHO Service og handel, Barn og Unge, vil understreke på det sterkeste at ettervernet må utvides til 25 år. Samtidig ønsker vi å sette fokus på at tilbudene innenfor ettervern ikke må begrenses til hjelp med bolig men kunne tilpasses den enkelte i henhold til behov. Svært mange barn med tiltak i barnevernet har en forsinket barndom og har behov som ikke nødvendigvis er direkte overførbare fra samme aldersgruppe som ikke har hatt tiltak. Igjen er det særlig viktig å ivareta medbestemmelse men samtidig bidra med en foresatts omsorg og hjelp. For å sitere en av våre nestorer på ettervern, Jan Storø, "ettervern handler mye om søndagsmiddager". Vi vil gjerne også sette prosessen i forkant av ettervern samt kontakten ved avslag på ettervern av ungdommen på dagsorden. Det er særdeles viktig at prosessen i forkant igangsettes så tidlig som mulig. Praksis med å ta opp dette når 18 årsdagen nærmer seg er ikke hensiktsmessig og vil sannsynligvis øke sannsynligheten for at ungdommen sier nei betraktelig. Hvilken 18 åring ser ikke fram til løsrivelse fra foresatte... Det bør også være gode rutiner med direkte kontakt ved flere anledninger dersom ungdommen takker nei til ettervern. Mange vil nok oppleve etter en stund i "frihet" at de savner et konstruktivt voksent nettverk etter en viss tid som kan være der ved behov. Vi erfarer at en del ungdom som ikke har ettervern og som har hatt bosted utenfor det opprinnelige hjemmet søker seg til nettopp de foresatte som ble vurdert som negative for deres beste.

Hjelpetiltak kan være en styrke inn i familier som har utfordringer med å fungere godt. Graden av behov kan variere og ingen familie er helt lik. Vi ser det som hensiktsmessig å styrke variasjonen innenfor hjelpetiltak samt muligheten for individuelle tilpasninger. Det er av vesentlig betydning at man lykkes i så stor grad som mulig med første tiltak da sannsynligheten for dette synker

proporsjonalt med antall tiltak som iverksettes. Vi ønsker i denne sammenheng å sette spørsmålsteget ved "minste inngripens prinsipp". I forebyggingens ånd og for barnets beste – burde man ikke heller sette inn nok målrettede og tilpassede tiltak med engang? Det er nok av erfaringer med mange tiltak over flere år før det tilspisser seg og ender med omsorgsovertakelse eller en akutt sak. Barnevernets paradoks i dag er at man alltid kommer for sent med for lite – heller tidlig nok med nok. Hvorfor vente?

Kapittel 13 Fosterhjem

NHO Service og Handel, Barn og Unge, vurderer det som en god kvalitetssikring at det stilles krav til at alle fosterforeldre gjennomgår en generell opplæring. Bufdir bør formalisere hvilke temaer som skal inngå i opplæringen men vi mener at også den enkelte organisasjon som har fosterhjem på vegne av det offentlige selv kan tilby denne opplæringen. Videre mener vi at det bør presiseres at fosterforeldrene har rett på veiledning og opplæring underveis slik at de får den støtte de har behov for i sin omsorgsrolle. Vi viser blant annet til Rambølls rapport om Private Fosterhjem (2018) som tydelig viser at dette er to faktorer som bidrar positivt inn i fosterforeldrenes kapasitet til å ivareta omsorg over tid. For barnets beste er det vesentlig at omsorgen er varig og forutsigbar slik at barnet kan tørre å knytte relasjoner som er så viktige for deres mulighet for et godt liv.

Kapittel 14 Barnevernsinstitusjoner m.m

NHO Service og Handel, Barn og Unge, har mange medlemmer som driver institusjoner på vegne av det offentlige. Ungdommene som kommer til oss har ofte vært lenge i barnevernet og har ofte alvorlige traumer som kommer til uttrykk i destruktiv atferd og psykisk uhelse. Vi vil benytte anledningen til å sette fokus på forslagene om tydeligere måldifferensiering og gruppetenking for den enkelte institusjon. Vi ser behovet for at ungdom med motstridene utfordringer som kan forverres ved felles plassering, ikke er heldig. Samtidig ønsker vi å påpeke at måldifferensiering ikke automatisk fyller sin hensikt. Vi begrunner dette med at

- Kartlegging og utredning er tidvis mangelfull
- Historikken og beskrivelsen til den enkelte ungdom er ikke alltid fullstendig formidlet til institusjonen som kan medføre at institusjonen tilrettelegger tiltaket utfra utilstrekkelig informasjon og dermed ikke tilpasset ungdommens reelle behov
- Psykisk uhelse/utfordringer er ikke en del av måldifferensieringen i dag men er en vesentlig del av ungdommenes uttrykk/symptomer og ligger til grunn for andre uttrykk.
- Med snever måldifferensiering så faller mange utenfor dette og medfører blant annet enetiltak da enten ingen institusjoner er spesielt rettet mot ungdommens uttrykk eller at ungdommen ikke klarer å fungere i gruppe. Det siste vil nok uansett være tilfelle for noen ungdommer.

Samtidig vil vi understreke at det særdeles viktig at barnevern og helse bli pålagt et samarbeid slik at vi unngår et stadig økende antall barn og unge som faller mellom disse to stolene inn i et vakuum av instanser som vegrer seg.

Vi vurderer videre forslagene om ny overordnet bestemmelse med generelle krav til barnevernsinstitusjoner og å flytte enkelte overordnede krav til kvalitet i institusjoner fra kvalitetsforskriften til loven som hensiktsmessig. Dette gjelder også krav til godkjenning av statlige institusjoner. Vi mener at dette vil øke barns rettssikkerhet og kvaliteten på institusjonene. Vi håper også at dette kan medføre mer dialog og samarbeid på tvers uavhengig av eierskap for å skape grobunn for et enda bedre institusjonstilbud for de ungdommer som har behov for det.

Kapittel 19 Kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver:

NHO Service og Handel, Barn og Unge, vurderer det som positivt at kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver presiseres og rendyrkes slik at barnets beste styrkes.

Kapittel 20 Statlig barnevernsmyndighet

NHO Service og Handel, Barn og Unge, ser at det i lys av barnevernsreformen er vesentlig at ansvarsforhold, bistandsplikt med mer tydeliggjøres og presiseres slik at samarbeidet mellom kommune og stat fungerer best mulig. Det er særlig viktig å avklare prosesser der det er uenighet mellom kommune og stat slik at dette ikke resulterer i for eksempel forsinket saksgang som ikke er til barnets beste.

Det er også av betydning at man tar hensyn til at kommunene er forskjellige med hensyn til behov og ressurser. Tilliten til barnevernet er blant annet helt avhengig av at barn og voksne opplever tjenesten som lik og forutsigbar uavhengig av kommune og Bufetat region.

Avslutningsvis ønsker vi å understreke at det er essensielt at det kommunale barnevernet tildeles de ressurser det faktisk er behov for slik at barnets rettssikkerhet og beste ivaretas utfra lovens bestemmelser og FN's barnekonvensjon.

Morten Nybakk (s.)

Leder utvalget Barn og Unge

Maria Reklev (s.)

Direktør Helse og Velferd